

Sygn. akt VIII U 2561/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2015 r. w Gliwicach

sprawy I. S. (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania I. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 22 sierpnia 2013 r. **nr** (...) - 5 (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt VIII U 2561/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał ubezpieczonemu I. S. – w wykonaniu wyroku sądowego - prawo do emerytury górniczej od 4 września 2011r., zawieszając jednocześnie wypłatę świadczenia w związku z kontynuowaniem przez ubezpieczonego zatrudnienia. Do ustalenia emerytury przyjęto 29 lat 4m-ce okresów składkowych oraz 2 lata i 8 m-cy nieskładkowych, do 136 miesięcy zastosowano przelicznik 1,8.

Odwołanie od tej decyzji złożył ubezpieczony, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do zastosowania przelicznika 1,8 na wysokość emerytury górniczej do okresów pracy od 1.07.1991r. do 30.04.2007r. w których jego zdaniem wykonywał on pracę górniczą stale i w pełnym wymiarze na stanowisku wymienionym pod poz. 7, w dziale III załącznika nr 3 ww. rozporządzenia, tj. rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wyjaśnił podstawę faktyczną i prawną

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Wyniku rozpoznania odwołania od decyzji z dnia 2.12.2011r. odmawiającej ubezpieczonemu I. S. prawa do emerytury górniczej, Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 23.05.2012r. (sygn. akt VIII U 133/12 zmienił decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do świadczenia od 4.09.2011r. W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż do pracy górniczej oprócz okresów już przyznanych przez ZUS uwzględniony został dalszy okres pracy – od 1.07.1991r. do 30.04.2007r. oraz okres pracy półtora krotnej- od 1.11.1984r. do 30.06.1991r. w rozmiarze 1.759 dniówek.

W wykonaniu powyższego wyroku, ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 22.08.2013r.

Do ustalenia wysokości emerytury ZUS uwzględnił 29 lat, 4 m-ce okresów składkowych, oraz 2 lata i 8 m-cy nieskładkowych. Do 136 m-cy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,8.

Do pracy górniczej półtorakrotnej nie wliczono ubezpieczonemu dalszego okresu pracy – którego oceny nie dokonywał Sąd w postępowaniu sądowym – tj. od 1.07.1991r. do 30.04.2007r.

W spornym okresie ubezpieczony zatrudniony był w (...) w wydziale RS-4 na stanowisku mechanika napraw poj. i sprzętu, oraz od 28.12.2006r. – mechanik napraw sam. sprzętu technologicznego na odkrywce, które w ocenie pracodawcy odpowiadało stanowisku wymienionemu w załączniku nr 3 do rozp. (...) z dnia 23.12.1994r. w dziale III, pkt 7 – mechanika maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce.

Z protokołu komisji weryfikacyjnej wynika, iż za okres od 1.07.1991r. do 30.04.2007r. ubezpieczony przepracował na ww.. (...) dniówek wymiarze półtorakrotnym.

Z charakterystyki stanowiskowej wynika, iż do zakresu obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku mechanik maszyn i urządzeń gór. w przodku zalicza się wykonywanie prac naprawczych i obsługowych maszyn wykonywanych przez mechaników maszyn i urządzeń gór. w przodku na terenie całej odkrywki i zwałowiska pola B. i S. – naprawy doraźne elektryczne, mechaniczne i obsługowe sprzętu technologicznego (koparek jednonaczyniowych spycharek i urządzeń typu B. do zapuszczania pomp i ładowarek. Ubezpieczony powierzoną pracę wykonywał w czasie postoju sprzętu. Nie otrzymywał w tym okresie dodatku stykowego.

Ubezpieczony należał do brygady pogotowia technicznego. Do zakresu prac odwołującego należało m.in. : wymiana podzespołów, uzupełnianie olejów, usuwanie wycieków hydraulicznych, napinanie łańcuchów, urządzeń tak układu (...) na różnych jej poziomach (koparka-taśmociąg-zwałowarka) jak i urządzeń pomocniczych na terenie odkrywki. Nie wykonywał prac na terenie warsztatu poza odkrywką.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: akta emerytalne ubezpieczonego, akta osobowe dołączone do akt niniejszej sprawy, akta sprawy VIII U 133/12, zeznania świadków: R. G., P. P., S. R., (przesłuchanych w drodze pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy Belchatowie, sygn. akt. IV Po 20/14 - protokół k. 35-35 a.s.), R. F. (protokół rozprawy z dnia 2 grudnia 2014r. k. 71-72), S. S. (protokół rozprawy z dnia 16.01.2015r. k . 104- 105), wyjaśnień odwołującego (protokół rozprawy z dnia 23 grudnia 2014r. k. 84-86).

Sąd, przy ocenie charakteru faktycznie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy nie oparł się na zeznaniach świadków – P. P., R. G., S. R., gdyż nie posiadali oni szczegółowej wiedzy na temat pracy ubezpieczonego, z uwagi iż nie korelują one z pozostałym materiałem dowodowym, m.in. wyjaśnieniami samego odwołującego, charakterystyką pracy wykonaną przez pracodawcę oraz zeznaniem osób sporządzających charakterystyką, nadto świadek P. P. nie posiadał wiedzy na temat rzeczywiście świadczonej pracy odwołującego, gdyż wykonywał inną rodzajowo pracę – operatora koparki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;

2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;

3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;

4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Z kolei art. 50d, ust. 1 stanowi, że przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;

2) w drużynach ratowniczych.

Kwestia sporna sprowadza się do ustalenia, czy odwołujący w spornych okresach pracy górniczej tj. od 1.07.1991r. do 30.04.2007r. pracując na stanowisku mechanika napraw samochodowych sprzętu technicznego na odkrywce wykonywał – zgodnie z twierdzeniem odwołującego- pracę określoną w załączniku nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995r., nr 2, poz. 8 ze zm.) w dziale III (w kopalniach węgla brunatnego), pod poz. 7, tj. na stanowisku rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonującego prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń i w konsekwencji czy ma prawo do przeliczenia spornych okresów pracy górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8. Organ rentowy uznał bowiem, iż pracę na stanowiskach ubezpieczonego nie można kwalifikować jako pracy w wymiarze półtorakrotnym, gdyż stanowiska przypisane odwołującemu w trakcie zatrudnienia nie figurują w ww. rozporządzeniu.

Przypomnieć należy, iż zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą, dokonaną przez pracodawcę, kwalifikacja stanowiskowa pracy ubezpieczonego jak i ewentualna zmiana tej kwalifikacji na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej nie przesądza o zaliczeniu zatrudnienia na tymże stanowisku do pracy górniczej w rozumieniu art. 50d ww. ustawy, gdyż o takim uznaniu nie decyduje treść tych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika. Natomiast przepisy normujące nabywanie prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998 r., II UKN 570/97; z dnia 22 marca 2001 r., II UKN 263/0; z dnia 2 czerwca 2010 r., I UK 25/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 czerwca 2013 r., III AUa 1127/12).

Należy przy tym uznać, że praca "na odkrywce" w kopalniach węgla brunatnego (siarki) jest odpowiednikiem pracy "w przodkach" pod ziemią i polega na zatrudnieniu przy pracach bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z wydobywaniem kopaln, pozyskiwaniu złóż (wyrok z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 339/09, oraz z dnia 22 kwietnia 2011 r., I UK 360/10). Istotne jest, aby prace wykonywane przez górnika były bezpośrednio związane z wykonywaniem

czynności w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych, a pojęcie "inne prace w przodku" musi wiązać się z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin (wyroki z dnia 11 lutego 2010 r., I UK 236/09 oraz z dnia 24 marca 2011 r., I UK 328/10).

Zdaniem Sądu, przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie wykazało w sposób jednoznaczny, by praca ubezpieczonego była pracą „przodkową”, wiążącą się z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin. Ubezpieczony wykonywał prace elektryczne na całym terenie odkrywki, pozostając nie tylko w bezpośredniej styczności z maszynami podstawowymi – przy np. odwadnianiu podłoża pod koparką, ale także w obrębie innych urządzeń pomocniczych – taśmociągu, spycharkach, które znajdowały się w różnej odległości - nawet kilkuset metrów - od maszyn podstawowych i samego terenu prac przodkowych. Nie bez znaczenia jest fakt iż ubezpieczony wykonywał te prace w czasie zastoju sprzętu, kiedy nie następowało wydobywanie urobku. Ponadto do 28.12.2006r. nie miał dopisanie przy stanowisku pracy zajmowanym w spornym okresie - określenia na odkrywce, a po jego dopisaniu, zgodnie z zeznaniami świadków, praca ubezpieczonego nie uległa zmianie. Sąd podzielił przy tym pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 maja 2014 r. III AUa 1719/13, zgodnie z którym wykonywanie przez rzemieślników zatrudnionych na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac górniczych, mechanicznych, elektrycznych i hydraulicznych przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu innych maszyn niż koparki i zwalowarki nie stanowi pracy górniczej, o której mowa w art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Pomocnym przy rozstrzygnięciu kwestii spornej była także bezsporna okoliczność, iż ubezpieczony nie pracował w systemie stykowym, co miało by miejsce gdyby wykonywał pracę bezpośrednio tylko w obrębie maszyn podstawowych.

Konkludując, Sąd uznał, że stanowisko ZUS wyrażone w decyzji odnośnie niezaliczenia okresów spornych z zastosowaniem przelicznika 1,8 na wysokość przyznanego świadczenia emerytalnego było prawidłowe, gdyż w zakwestionowanych okresach odwołujący nie wykonywał pracy na stanowisku rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonującego prace na koparkach i zwalowarkach, wymienionym w załączniku nr 3 Dział III poz. 7, do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 roku.

W konsekwencji, mając na uwadze powyższe, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

(-) SSO Jolanta Łanowy